

Мазурець Ю.*

АНАЛІЗ ПРИНЦИПІВ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНА-РОСІЯ

В україно-російських стосунках за останні 20 років відбувалося чимало як позитивних, так і негативних подій. В рамках даного дослідження нас цікавитиме інформаційний аспект відносин Україна-Росія, а саме, базові принципи, яких необхідно дотримуватися при цьому.

Особливо часто інформаційні відносини України та Російської Федерації ознаменовувалися саме інформаційними війнами. Досліджуючи їх шляхом об'єктивних аргументів визначити, в чому ж полягає принципова різниця українського та російського суспільств, що призводила до протистоянь і зумовлює національні особливості ведення інформаційних протистоянь як таких і з Росією зокрема [1].

Базові відмінності двох систем зручно шукати шляхом порівняння інформаційних ресурсів України та Росії. Виділимо три типи інфраструктур інформаційних ресурсів двох держав та порівняємо їх:

1. Фізична інфраструктура;
2. Інформаційна інфраструктура (контент);
3. Віртуальна інфраструктура.

У фізичному вимірі інформаційний ресурс Росії, безумовно, переважає над інформаційним ресурсом України. Так Російська Федерація має можливість безпосередньої телетрансляції на території України, чого не має Україна в Росії. Також Росія веде свою телетрансляцію і англійською мовою. Найбільші російські газети видаються в спеціальному українському варіанті [1, 2].

Про інфраструктуру в її інформаційному вимірі (контент) можна говорити багато. Все ж варто спочатку визнати дві негативні характеристики контенту українських новин.

Перша – це його бідність, особливо в недільні дні. Телекомпанії абсолютно не обтяжують себе напрацюванням цікавих новин про внутрішній стан справ в Україні, активно переходячи, натомість на іноземні повідомлення.

Друга – те, що у нас немає власних новин. Готуючи свої інформаційні випуски, часто густо доводиться звертатися до чужих напрацювань та ідей без перевірки їх на релевантність. Замість поширення чужого варто б хоча б почати продукувати своє власне [3].

Окрім того, відсутнє швидке реагування у форматі «24 години на добу», що може себе виправдати під час активної фази протистоянь (як от під час газових воєн 2005-2009 років). Якщо Україна витримує паузу, за цей час протилежна сторона видає аргумент, який буде крутитися в нашому просторі, бо немає інших новин.

Інфраструктуру в віртуальному вимірі Україна повністю програла Росії. Масова культура в Україні являється майже повністю російською, що робить неможливою вибудову української національної ідентичності [4, 5].

* студент 5 курсу спеціальності «міжнародна інформація» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Белоусова Н. Б.

Для ефективного існування інформаційної складової відносин України та Росії (як при звичайному характері стосунків, так і під час фаз загострення конфліктів, як от в період газових воєн 2005-2010 років) з української сторони, нашій державі необхідно дотримуватися наступних рекомендацій:

1) Покращувати фізичну інфраструктуру, сприяючи трансляції українських медіа за кордон іноземними мовами;

2) Удосконалювати інформаційний ресурс, покращуючи наявний та виробляти новий цікавий вітчизняний телеконтент, аби громадяни були аудиторією національного телебачення, а не дрейфували на шпальта закордонних медіа за «видовищами»;

3) Забезпечувати українізацію національного віртуального простору – заохочувати створення українських кінострічок, інших продуктів масової культури.

4) При наявності активних фаз протистоянь, забезпечувати рівномірне ведення інформаційного впливу задля відстоювання національних інтересів у конкретному статускво. Рівномірність передбачає врахування усіх фронтів ведення інформаційних впливів: тих, на яких уже діє Росія чи тих, які, згідно з українськими інтересами, мають піддатися нашому інформаційному впливові.

5) Над створенням фізичної інформаційної інфраструктури України на території Росії Україна має також працювати. Це завдання стратегічного характеру.

6) Працювати над створенням оплотів України в інших державах для здійснення інформаційних впливів: шукати лояльних до України науковців, політиків, бізнесових кіл, журналістів, впливових діячів культури які потенційно можуть бути «рупорами» української позиції, особливо під час фаз активних інформаційних протистоянь з Росією. Зіграти на руку для України можуть представники 4-ої хвилі української діаспори.

Література

1. Украина-Россия: основы информационного противостояния [Електронний ресурс] / Г. Почепцов // Телекритика. – 2009. – 28 січня. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/bezpeka/2009-01-28/43362>
2. Як вони нас зображають? [Електронний ресурс] / І. Лосев // Телекритика. – 2009. – 18 січня. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/daidzhest/2009-01-18/43171>
3. Українсько-російський газовий конфлікт: контент-огляд новин провідних телеканалів двох країн [Електронний ресурс] / П. Бураковський, С. Черненко // Телекритика. – 2009. – 20 січня. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/telenovini/2009-01-20/43214>
4. Эксперты: не можна говорити про поразку України у інформаційній війні з Росією: (матеріали круглого столу «Газовий конфлікт. Хто переміг в інформаційній війні?») [Електронний ресурс] // Телекритика. – 2009. – 20 січня. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/news/2009-01-20/43219>
5. Методы борьбы с Россией в информационной войне [Електронний ресурс] / А. Золотарьов // Телекритика. – 2009. – 29 січня. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/daidzhest/2008-12-29/42964>